

AMINTIRI LA O DATĂ ANIVERSARĂ

Secția de Științe ale Naturii, din cadrul Muzeului Olteniei din Craiova, aniversează în această perioadă 90 ani de la înființare. Dependent de timpul istoric și țară, cifra în sine, poate părea mare sau mică. Raportată la viața unui om, în condiții normale de existență, aceasta cifră pare normală. Muzeul înființat în anul 1923 de către profesorul Marin Demetrescu în Craiova, s-a confruntat în această perioadă de timp cu un război mondial sângeros, a înregistrat câteva mișcări sociale care au avut loc în România, a înfruntat mai multe cataclisme naturale (două cutremure devastatoare, o perioadă de secetă urmată de foamete, o altă perioadă cu mari troiene de zăpadă care a paralizat pentru un timp viața cotidiană a țării, inundații, ș.a.

În cei 90 ani de existență, Muzeul de Științe Naturale din Craiova, a trecut prin încercări grele, iar în prezent participă cu brio la activitățile culturale în localitatea de reședință, municipiul Craiova. Acest fenomen a fost și este posibil, deoarece forurile administrative, indiferent de regimul politic, vitregiile naturii și sociale, au sprijinit această unitate de cultură de elită din România.

Fiind născut în Craiova, înainte de jumătatea secolului trecut, iar părinții și rudele mele fiind atenți și la activitatea instituțiilor culturale ale orașului, am cunoscut de-a lungul timpului câteva aspecte în dezvoltarea și evoluția acestui lăcaș de cultură. Prima jumătate de secol (1923-1973) din existența și activitatea Muzeului de Științele Naturii din Craiova, este legată de activitatea a trei personalități care au colaborat: **Marin Demetrescu, Constantin S. Nicolaescu-Ploșor și Ion Firu**.

Marin Demetrescu (1881-1936), a absolvit Facultatea de Farmacie din București, fiind cadru didactic la Colegiul Carol I din Craiova. În anul 1923 a fondat **Muzeul de Istorie Naturală al Craiovei** (1923). A fost director al Muzeului de Științele Naturii din Craiova (1923-1928) și al Muzeului Olteniei (1928-1936), împreună cu C. S. Nicolaescu-Ploșor.

C.S. Nicolaescu-Ploșor (1900-1968), arheolog, etnograf și folclorist, a fost director al Muzeului Olteniei din Craiova (1946-1952), membru corespondent al Academiei Române (1963). Împreună cu Ion Firu, au efectuat săpături antropologice la Tetoiu (Bugiușești, Valea lui Grăunceanu, Vâlcea; 1960-1967), unde au fost descoperite dovezi privind activitatea conștientă a strămoșilor omului actual, în urma cu două milioane de ani, în perioada "cultura de prund". Dependent de cunoștințele acumulate în cercetarea paleontologică și antropologică, C.S. Nicolaescu-Ploșor a oscilat în plasarea în timp istoric a acestor vestigii, care au fost acceptate de unii savanți (celebrul antropolog sud-african, de origine australiană, Raymond Arthur Dart a venit special în România, în anul 1965, pentru a le studia), sau au fost contestate de alții. În prezent, în contextul noilor descoperiri în domeniul antropogenezei, acestea revin în actualitate.

Ion Firu (1926-1984), originar din Craiova, a absolvit Facultatea de Științe Naturale la Universitatea din Cluj (1950), a fost inițial asistent universitar la Facultatea de Medicină Veterinară și Zootehnie din Arad (1950), după care a activat tot restul vieții la Muzeul Olteniei Craiova, unde a fost asistent (1950), șef de lucrări (1951), director la Muzeul Olteniei Craiova (1952-1973) și secretar al Comisiei Monumentelor Naturii, filiala Craiova. A avut multiple activități și realizări în domeniul monumentelor naturii din Oltenia. A reorganizat spațiul Muzeului Olteniei, unde a organizat expoziția permanentă de Științele Naturii (1963), în care se aflau 12 diorame, punct de atracție de faima europeană, a căror realizare îi aparține. Domeniile de investigație au fost variate: paleontologie, botanică, entomologie, muzeografie. Fiind o fire extrem de mișcătoare, a susținut Teza de Doctorat (**Entomofauna terenurilor nisipoase din împrejurimile Craiovei, 1982**), după o lungă perioadă de verificare.

După absolvirea Facultății de Biologie de la Universitatea din București și un stadiu de aproape doi ani la Stațiunea de Cercetări Biologice, Geologice și Geografice Stejarul-Pangarati, de la Universitatea A. I. Cuza din Iași, am fost încadrat la Universitatea din Craiova (1 mai 1966), de unde am fost pensionat (2011). În acest interval am participat la numeroase activități culturale și științifice din oraș și împrejurimi ("împrejurimi" care au ajuns până în ... Japonia!). Am avut ocazia să îl cunosc, să îi audiez conferințele și să discut cu eminentul istoric, arheolog și paleontolog (printre alte domenii de referință), care a fost Constantin S. Nicolaescu-Ploșor, unul din mentorii acestui lăcaș de cultură din Craiova.

Opțiunea mea pentru Biologie, o datorez domnului Ion Firu, care era Director la Muzeul Olteniei și prieten cu tatăl meu. În primavara anului 1960, în ultima clasă de liceu, nu știam ce studii voi urma. Pasiunea mea erau aviația și filosofia. Prima opțiune nu era agreată de familie (mă numeau "birjar de avioane"), iar pentru cea de a doua se răcise

entuziasmul, când am văzut că activitatea de bază era studiul lucrărilor lui Marx, Engels, Lenin și Stalin... În aceste condiții, resemnat, mă orientasem pentru medicină, un prieten al familiei, dr. Emilian Culescu (cu studii și specializare în Franța) fiind un reputat medic ORL la Craiova (revenise în țară pentru efectuarea serviciului militar). Tatăl meu mi-a spus să mergem să ne consultăm cu domnul director Firu Ion. Clădirea Muzeului (din strada Madona Dudu) și exponatele de aici imi erau foarte cunoscute, deoarece când tatăl meu lucra la amenajerile din Muzeu, alături de domnul Firu Ion și colaboratorii acestuia, eu cutreeram sălile de expoziție. În cabinetul directorului, ni s-au expus domeniile în care poate activa un absolvent al facultății de Biologie. Spre sfârșitul întrevederii, secretara a înmanat directorului corespondența, printre care se afla un colet. Cu tactul său proverbial, domnul Firu a desfăcut coletul din care a scos o carte, a răsfoit-o puțin și mi-a lasat-o să o analizez, zicându-mi: "aici sunt aspecte cu domeniile în care activează un biolog, dacă nu vrei să predai la o școală sau facultate". Era un album cu monumente ale naturii dintr-o țară din Africa. Din acel moment opțiunea mea pentru facultatea de biologie a fost certă! La aceasta au contribuit și expunerile reputatului profesor Alexandru Buia, care la întâlnirile sale cu elevii de la Colegiul Carol I (ex-Nicolae Bălcescu) din Craiova, ne prezentă aspecte din Rusia, Kazahstan sau alte țări.

Un alt episod, trist de această dată. În anul 1975 urma să aibă loc o dublă aniversare de natură istorică: 1750 ani de la prima reprezentare pe **Tabula Peutingeriana** (o copie din sec. XII a unei hărți executată în anul 225, cu drumurile publice din Imperiul Roman) a localității Pelendava (actualul oraș Craiova) și 500 ani de la prima citare a localității Craiova (prezentă inițial în inscripția de pe mormântul lui Vladislav I, apoi într-un hrisov al domnului Laiotă Basarab emis la 1 iunie 1475). În vederea marcării acestui eveniment, s-a hotărât ca cele două secții ale Muzeului Olteniei care funcționau în aceeași clădire, situată pe strada Madona Dudu, să funcționeze în clădiri separate, fiecare având la dispoziție un spațiu expozițional dublu: Secția de Arheologie și Istorie să rămână în clădirea din strada Madona Dudu, iar Secția de Științele Naturii într-o clădire de pe strada Brestei. Personal, nu am avut și nu am impresia, că această acțiune a însemnat o "desființare abuzivă" a Secției de Științele Naturii! A venit însă cutremurul din 4 martie 1977 și ambele clădiri au fost grav avariate. Obținerea finanțării pentru refacerea clădirii Muzeului de Istorie din strada Madona Dudu a fost simplă, deoarece în ea a funcționat un Muzeu. Pentru spațiul destinat Muzeului de Științele Naturii situația era mai dificilă, deoarece clădirea din strada Brestei, deși impozantă, nu era monument arhitectonic, fiind în custodia Universității din Craiova. La solicitarea colegilor și prietenilor mei de la Muzeu (doamnele dr. Elena Bazilescu, dr. Irina Păunescu și alții), care stăteau înghesușiți cu obiectele de inventar lângă ele în diferite locații (una fiind la actualul notariat de lângă Tribunalul Județean Dolj, am aflat un aspect interesant: în clădirea din strada Brestei au funcționat unități administrative din timpul stăpânirii austriece în Oltenia (1718-1739), după unii aici fiind chiar reședința Guvernatorului austriac! Această informație, alături de altele, a ajutat la obținerea de fonduri pentru salvarea colecțiilor, precum și pentru repartizarea actualiei clădiri din strada Popa Șapcă, care este actualul lăcaș al Secției de Științele Naturii a Muzeului Olteniei Craiova.

O realizare a actualului colectiv al Muzeului de Științele Naturii, o constituie Sesiunea de Comunicări Științifice, devenită **Conferința Internațională "Muzeul și cercetarea științifică"**. Anual, la mijlocul lunii septembrie, se adună la Craiova eminenți specialiști din diferite domenii ale studiului științelor vieții, din țară și străinătate. Este o manifestare de prestigiu, de existența căreia se bucură și beneficiază toți participanții. Existența ei este datorată atât activității întregului colectiv al muzeului, cât și sprijinului financiar oferit de Consiliul Județean Dolj (o prezență "de greutate" fiind domnul Ion Prioteasa, președintele acestui for administrativ), precum și alți sponsori. Imi amintesc că și în cazul sesiunilor de comunicări științifice din perioada 1965-1980, participau somități ale biologiei din România, sesiuni care erau organizate prin co-operare cu Universitatea din Craiova, Comisia Monumentelor Naturii din cadrul Academiei Române (co-ordonator al subcomisiei Oltenia a Monumentelor Naturii fiind regretatul prof. dr. Bobârnac Bogdan), organizația SIRAR, s.a. Diferența în plus, constă atât în calitatea grafică a volumului în care sunt tipărite lucrările, precum și prezența a numeroși specialiști străini, care conferă o autoritate științifică în domeniu.

Doresc activitate rodnică personalului științific și administrativ și viață îndelungată acestei valoroase unități de cultură.

Prof. dr. CORNEANU C. Gabriel
Universitatea din Craiova